

[p1]

Leiden, 22 Juni 1898.

Hooggeachte Heer,¹

Voor eenige jaren had ik het genoeg enkele brieven met u te wisselen. Uwe welwillendheid te mijwaart toen betoond doe[t] mij hopen, dat ook thans de vraag, die ik zoo vrij ben tot u te richten, een vriendelijk onthaal moge vinden.

Bij het bewerken van het woord Opdienen voor het "Nederlandsche Woordenboek" van De Vries (van welks redactie ik, zooals u misschien bekend is, thans lid ben) wilde ik ook gebruik maken

[p2]

van de indertijd door mij uit Biekorf 7, 96 aangeteekende bewijspplaats (voor het opdienen (opzitten, mooi zitten) van een hond)² Aldaar vond ik de bron waaruit die aanhaling komt niet opgegeven, doch ik herinnerde mij van dergelijke wonderwerken bij Van Vaernewijck te hebben gelezen. Na een weinig zoeken vond ik dan ook werkelijk in de Historie van Belgis (ed. 1574), f° 140 b, die plaats terug. Daar staat evenwel niet "een hondeken dat opdiende", maar "dat diende". Ook een latere druk van 1665 heeft "diende". Daar de aanhaling in Biekorf ook in andere opzichten eenigszins van de lezing bij Van Vaernewijck afwijkt, vermoed ik³ dat die ontleend is aan een later schrijver, die voor zijn werk de "Historie van Belgis" heeft gebruikt. Daar ik nu in het Woordenboek dit voorbeeld

[p3]

van Opdienen gaarne zou opnemen, zou ik u gaarne vragen aan welk werk van welken schrijver Biekorf zijne aanhaling heeft ontleend.

Tevens is het voor dat doel van belang te weten of Opdienen in dien zin in Vlaanderen nog wordt gebezigd.

.....

1 Gezelle stuurde deze brief op naar Willem De Vreese, samen met zijn [brief van 25/06/1898](#).

2 In *Mingelmaren*. In: *Biekorf*: 7 (1896) 6, p.96 wordt melding gemaakt van een Ieperse kleermaker die bewegende voorwerpen en figuren maakte: "Hy heeft gemaect van houte (...) een hondeken dat opdiende om wat te hebben en al roerende oft geleeft hadde."

3 Het vermoeden van Boekennoogen bleek te kloppen: het stukje uit *Biekorf* gaat niet terug op Van Vaernewijcks werk, gedrukt in 1574 en herdrukt in 1665, maar op een 16de-eeuws handschrift, uitgegeven in 1843. Deze editie, waar inderdaad *opdiene*n staat, is te vinden op de site van de DBNL.

Ik heb slechts twee andere bewijsplaatsen, [*te weten*] een uit Vondel (uitg. Van Lennep, dl. 9, bl. 519), waar ook van het opdienen (mooi zitten) van een hondje sprake is. De andere, uit de gedichten van den Zeeuw Van Beaumont, luidt:

Die met ghelaet, en woorden schoon op-dient

En will alsoo sijn aller luyden vriend enz.⁴

Hier is de uitdrukking dus op een persoon toegepast. Bij gebrek aan meerdere bewijzen, kan ik niet uitmaken of dit de oorspronkelijke opvatting is, of eene overdrachtelijke toepassing van het opzitten van een om spijs bedelenden, vleienden hond.

..... [p4]

Van deze gelegenheid dat ik u schrijf maak ik meteen gebruik om u te danken voor het genoegen, dat mij de lezing van vele uwer schoone gedichten heeft verschaft en telkens opnieuw verschaft.

Terwijl ik u ook bij voorbaat mijn dank betuig voor uwe inlichting omtrent Opdienen, die u hoop ik niet te veel tijd zal kosten, blijf ik, Weleerwaarde Heer, met de meeste hoogachting

Uw [*dienstwillige*] [*dienaar*]

G. J. Boekenoogen.

.....

4 P.238.

Briefbeschrijving

Verzender	Boekenoogen, Gerrit Jacob
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	22/06/1898
Verzendingsplaats	Leiden
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel, 184x114 wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.); op zijde 2 rechtsboven: 7e jaar bl. 96 (potlood)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	7000
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle13332

Inhoud

Incipit	Voor eenige jaren had ik
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	22/06/1898, Leiden, Gerrit Jacob Boekenoogen aan [Guido Gezelle]
Editeur	Dirk Geirnaert; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
